

OBSAH

B. Brecht, Bojovníkům v koncentračních táborech	5
Předmluva k českému vydání	7
Úvod	11
1. KAPITOLA — ZALOŽENÍ A ROZVOJ KONCENTRAČNÍHO TÁBORA BUCHENWALD	17
Šlechetný budiž člověk, milosrdný a dobrý...	19
„Právní“ základy „ochranné vazby“	24
Nařízení říšského presidenta na ochranu národa a státu z 28. února 1933	24
Ochranná vazba (ustanovení)	26
Himmler o koncentračních táborech	28
Výnos „Noc a mlha“	30
Nařízení ze 4. prosince 1941 o provádění trestního práva vůči Polákům a ži- dům v začleněných východních územích	34
Zpráva říšského ministra spravedlnosti Thieracka o rozmluvě s Himmlerem dne 18. září 1942	34
<i>Založení a období výstavby</i>	35
Výstavba tábora (G. Harig)	44
Období výstavby (P. Woitkowski)	46
<i>Táborová zařízení</i>	49
Vězeňský tábor (G. Harig)	49
Obvod SS (G. Harig)	55
Sokolínek (L. Reitter)	56
Vězeňská samospráva	58
Struktura esesáckého vedení tábora	59
Zbraně SS jako strážní mužstvo (A. Harbaum)	62
<i>Statistika hrůzy</i>	63
Rozvoj koncentračního tábora Buchenwald v letech 1937—1945 v číslech	63
Mrtví v Buchenwaldu	89
<i>Co se vědělo o Buchenwaldu</i>	92
Hromadní vrazi řadí v Buchenwaldu (P. Tønning)	92
Prohlídky v Buchenwaldu	93
Thomas Mann o německé vině	95

2. KAPITOLA — ŽIVOT A SMRT V BUCHENWALDU	97
Úvodem	99
„Životní“ podmínky v Buchenwaldu	101
Cesta do koncentračního tábora (W. Poller)	101
Zpráva o postupu při dezinfekci (Müller)	103
Materiál ke zprávě o všeobecné hygieně v táboře	105
SS tyje ze zásobování vězňů (E. Voigt)	106
Ukradené prase (J. Schaffer)	106
Zpráva o malém táboře v zimě 1939—1940 (F. Rausch)	107
Korupce SS (C. Gärtig)	109
<i>Tresty a teror</i>	111
Denní rozvrh	111
Sčítací apely v koncentračním táboře Buchenwald (M. Mayr)	112
Kontroly bloků (G. Herzog)	113
Tresty v koncentračním táboře Buchenwald	114
Život v bunkru (J. Bartl)	118
Zločiny Ilsy Kochové	127
„Věšení na strom“ (W. Apel)	128
Šikany SS	128
Žena ubitá k smrti (K. Friedrich)	129
Esesáctví vrazi zesměšňují své oběti	130
<i>Osudy skupin</i>	130
Zneuctění ženy (W. Wiermann)	130
Děti v koncentračním táboře	131
Příjezd židovských vězňů (M. Rölz)	132
Postavení židovských vězňů v Buchenwaldu (E. Carlebach)	134
Akce proti holandským židům (G. Herzog)	140
Poláci ve zvláštním táboře Buchenwaldu (B. Szeja, T. Miklasinski)	142
Vzpomínka na sonderkomando (R. Blank)	146
Trestní rota a kompanie K (M. Papst)	151
První sovětští váleční zajatci v koncentračním táboře Buchenwald (N. Kjung)	153
<i>Nemocniční revír</i>	155
Historie vězeňského lazaretu (E. Busse)	155
Zpráva o zdravotním stavu v táboře Buchenwald	157
Blok smrti (L. Gymnich)	161
Písařem na revíru (J. Bartl)	162
Stav výživy	168
Zubní ambulance (A. Liske)	172
Zpráva o ošetřování zubů	173
<i>Medicínské „experimenty“</i>	175
Zpráva o patologickém oddělení (G. Wegerer)	175
Stínítka na lampy zhotovovaná z lidské kůže	178

Deník oddělení pro výzkum skvrnitého tyfu	180
Prohlášení lékaře SS	180
Výpověď kápa (A. Dietzsch)	183
Výpovědi očitého svědka	184
Zpráva jednoho, který vše přežil (J. A. van Leewarden)	187
Z deníku pokusné stanice	188
Lékařův písař vypovídá (E. Kogon)	195
<i>Organizovaná vražda</i>	200
13. květen 1938 — černý den v táboře (B. Apitz)	200
Zpráva o zavraždění vězňů koncentračního tábora Waltra Krämra a Karla Peixe (H. Böhle)	203
K zavraždění Waltra Krämra a Karla Peixe (O. Storch)	204
Z místopřísežného prohlášení obžalovaného dr. Hovena, bývalého táborového lékaře v koncentračním táboře Buchenwald	206
Výpověď bývalého soudce SS dr. Morgena o svévolných vražedných činech velitele tábora Kocha	211
Zpráva o zavraždění francouzských, anglických, kanadských a belgických kamarádů (O. Storch)	212
Zápisy v revírní knize mrtvých (P. Gabriel)	213
Směrnice ze 6. června 1941 pro zacházení s politickými komisaři	217
Každou minutu mrtvola! (L. Rusch)	220
Počet zavražděných v koňské stáji (A. Walther)	221
Příchod transportů (A. Bunzol)	222
Jako nosič mrtvol v Buchenwaldu (L. Scheinbrunn)	223
Krematorium (Z. Fuchs)	224
Spalování mrtvol na běžícím pásu (E. Haase)	225
Zpráva důstojníka SS Helbiga o jeho činnosti vedoucího buchenwaldského krematoria	226
Zavraždění Ernsta Thälmana dne 18. 8. 1944 v Buchenwaldu	227
Lživá zpráva nacistů o smrti Ernsta Thälmana	230
Zpráva o smrti Rudolfa Breitscheida při leteckém útoku na Buchenwald — dne 24. 8. 1944 (S. Rosploch)	231
Nálet (B. Kozelka)	232
3. KAPITOLA — NEVOLNICTVÍ V KONCENTRAČNÍM TÁBOŘE	237
Úvodem	239
<i>Pracovní komanda</i>	242
Práce v koncentračním táboře Buchenwald	242
Zážitky v pracovních komandech SS (O. Mühlner)	245
V kamenolomu	246
V trestním oddíle a v kamenolomu (J. Bartl)	248
Úmrtní oznámení	252
V povoznické koloně	252
Vzpomínky na komando drvoštěpů (O. Hofmann)	254
Zpráva o prádelně (B. Feilen)	255

Místa, kde pracovali vězňové vně tábora pro podniky SS, na výstavbě silnic a ve zbrojních závodech	257
Pracovní komanda koncentračního tábora Buchenwald	258
Účast firmy Siemens na zřízení krematoria a dalších zařízení v koncentračním táboře Buchenwald	259
Nasazení buchenwaldských vězňů do válečné výroby v Siemensově koncernu	266
<i>Venkovská komanda</i>	267
Zpráva o komandu „pracovní statistika“ v koncentračním táboře Buchenwald (H. Weidlich)	267
Místopřísežné prohlášení bývalého vedoucího Hlavního úřadu hospodářské správy SS obergruppenführera Pohla	273
Místopřísežné prohlášení bývalého hauptsturmführera Alberta Schwartze	275
Venkovské komando Hasag, Altenburg (J. Kindinger)	278
Zpráva o práci vězňů v draselných dolech Springen u lázni Salzungen (J. Arturjanz)	279
V draselné šachtě Springen (E. Hess)	282
Nasazení vězeňkyň koncentračního tábora u firmy Krupp v Essenu	283
Ve venkovském komandu Kassel (J. Peschke)	286
Pod kosou Hitlerovy smrti (B. Brennecke)	288
Jako svobodný dělník v koncentračním táboře (F. Schmidt)	289
Zážitky ve venkovském komandu Dora (L. Leinweber)	291
Organizovaná sabotáž v Doře (J. Češpiva)	292
Z aktů procesu (O. Büchler, T. Webers)	296
Tajemství tunelu Dora (A. Cabała)	298
Poslední cesta (S. Felix)	300
Zpráva o exhumaci mrtvol vězňů zavražděných při evakuačních pochodech v Dolle a okolí	302
Místopřísežné prohlášení bývalého lékaře SS MUDr. Oskara Schulera	303
Venkovské komando Ohrdruf (R. Baumann)	305
Likvidační komando S III	306
Zážitky z koncentračního tábora Römhild (J. Zurek)	309
Ze zprávy posádkového lékaře Hovena o služební cestě 19. 3. 1943	311
Vězeňská práce v Junkersových leteckých závodech Schönebeck nad Labem (L. Kröber)	312
Zážitky z pobočného tábora Wieda (G. Pieper)	315
Venkovská komanda koncentračního tábora Buchenwald	316
4. KAPITOLA — ANTIFAŠISTICKÝ ODBOJ	325
Úvodem	327
<i>K dějinám organizace Komunistické strany Německa v koncentračním táboře Buchenwald</i>	330
<i>Českoslovenští komunisté v Buchenwaldu</i>	342
<i>Vzájemná pomoc</i>	354
Sociální pomoc v táboře (J. Tesla)	355

„Achtzehn“ (R. Siewert)	357
SS hledá donášeče (A. Ullrich)	359
Hmotná podpora (W. Eberhardt)	359
Práce nejstaršího bloku v roce 1944 (W. Sonntag)	361
Můj poměr k sovětským kamarádům (W. Eberhardt)	362
Podíl nejstarších tábora na odboji (K. Pankow)	363
<i>Ilegální práce v komandech</i>	366
Příspěvek pracovní statistiky k ilegální práci (H. Weidlich)	366
Podpora ilegální činnosti jinými komandy	371
Organizace kontrolovala samosprávu (M. Moulis)	375
Úloha českých tlumočnicků na politickém oddělení (D. Polanský)	378
Prověřování nováčků (W. Wolf)	384
<i>Revír — středisko odboje</i>	385
Ilegální stavba baráků (W. Poller)	385
Jak jsme opatrovali léčiva (W. Poller)	386
Ilegální výroba pro revír (H. Gronau)	387
Revír norských studentů (E. Fein)	388
Úleva (Schonungskommando) (P. Cool)	389
Záchrana před smrtí (E. Busse)	390
O českých lékařích ve vězeňské nemocnici koncentračního tábora Buchenwald (M. Matoušek)	392
Záchrana z transportu smrti (L. Gymnich)	395
Výměna jmen s mrtvými (H. Sokolak)	395
Záchrana sovětských vězňů na revíru	396
<i>Sabotáže ve zbrojním průmyslu</i>	397
Škodováci v závodech Gustloff (J. Ullrich)	398
Rozbití cenného stroje (H. Gronau)	401
Práce v zámečnictví DAW	401
Sabotáž vězňů v buchenwaldských závodech Gustloff (H. Gross)	403
Ostraváci v Buchenwaldu (R. Kychler)	405
Sabotáž ve Středoněmecké stavební společnosti	408
<i>Boj proti udavačům</i>	409
Donášeč Greuls (A. Ullrich)	410
Nejstarší tábora Wolff — pomocník SS	410
<i>Informace, diskuse a slavnosti v táboře</i>	412
Zpráva o antifašistických informacích v táboře Buchenwald	412
Pozorování SS (A. Ullrich)	415
Diskuse o světovém názoru (W. Wolf)	416
Leninova díla v táboře (E. Hausmann)	417
Májová oslava (F. Müller)	418
Tryzna za Thälmana v Buchenwaldu (R. Sievert)	419
Tryzna za Alberta Kaysra (H. Sandberg)	420
Zatýkáni v říjnu a listopadu 1944 (E. Reschke)	421

<i>SS formace Dirlewanger</i>	423
Esesácký útvar Dirlewanger (W. Bartel)	425
<i>Péče o děti</i>	427
Polští chlapci v Buchenwaldu (R. Sievert)	427
Komando zednických učňů (E. Fein)	429
Škola ilegality (N. Kjung)	431
Ukrytí dítěte (H. Bausch)	432
Záchrana dětí před evakuačním transportem (L. Wolf)	433
<i>Spojení navenek</i>	435
<i>Odboj ve venkovských komandech</i>	436
Činnost ilegální organizace ve venkovských komandech koncentračního tábora Buchenwald (K. Köhler)	436
Venkovské komando Arolsen (W. Apel)	438
Těžba drasla u Dorndorfu (J. Arturjanz)	438
U Eisenachu	439
Závody Gustloff, Výmar (A. Stötzel)	439
<i>Ilegální Mezinárodní táborový výbor a výbory jednotlivých národností</i>	442
V jednotě tkví naše síla (W. Bartel)	442
Zpráva rakouského výboru o koncentračním táboře Buchenwald (O. Horn, K. Gardner)	445
Organizace a činnost Čs. národního výboru (E. Hršel)	449
Kde byly položeny základy česko-německého přátelství (A. Neuman)	453
Vítězství správné cesty (V. Beran)	455
Náš poměr k německým kamarádům	458
Mladí Češi v Buchenwaldu (M. Moulis)	459
Poláci v Buchenwaldu (H. Sokolak)	461
Tábor neposkytne SS katy (E. Reschke)	463
Zpráva nizozemského výboru o ilegálních přípravách mezinárodní antifašistické spolupráce v táboře Buchenwald	464
Přijetí prvních sovětských válečných zajatců (K. Leonhardt)	465
Naše další pomoc prvním sovětským válečným zajatcům (E. Voigt)	468
Pomoc sovětským ženám (S. Rosploch)	469
Práce ilegálního sovětského ústředí (S. Baklanov, N. Kjung)	470
Ilegální časopis (N. Kjung)	474
Jednota (N. Simakov)	475
Zpráva o situaci a boji francouzských vězňů v koncentračním táboře Buchenwald	488
Prohlášení Marcela Paula, člena Mezinárodního táborového výboru, k rozdílení balíčků Červeného kříže	491
Belgický kolektiv (H. Glineur)	491
Přehled činnosti italské skupiny v Buchenwaldu (R. Bertolini)	493
Italská solidarita (F. Pecorari)	495
Jugoslávci v koncentračním táboře Buchenwald	496

5. KAPITOLA — UMĚNÍ A LITERATURA V ANTIFAŠISTICKÉM BOJI	503
Úvodem	505
Umění v koncentračním táboře Buchenwald	508
Knihovna a knihy v lágru (E. Hršel)	511
Ilegální kulturní pořady (O. Halle)	513
Hudba nás posilovala (A. Waisar)	514
12. program pro koncerty ve dnech 25. prosince 1943, 1. a 2. ledna 1944	522
18. koncert táborové kapely v kinohale	522
Program 21. koncertu táborového orchestru	523
Koncert sovětských kamarádů (V. Chejfec)	524
Buchenwaldská píseň (S. Heymann)	525
Rytmus za dráty (M. Hejtmár)	526
Táborové šachové olympiády (D. Polanský)	529
6. KAPITOLA — ILEGÁLNÍ VOJENSKÁ ORGANIZACE A POSLEDNÍ DNY BUCHENWALDU	531
Úvodem	533
Zpráva vedení ilegální vojenské organizace (H. Kuhn)	536
Táborová ochrana (K. Keim)	547
V táborové ochraně (A. Hahn)	551
„Táborový požární sbor k bráně!“ (H. Mühler)	553
Požární stráž v Buchenwaldu	557
Zpráva o úkolech a činnosti sanitního oddílu (E. Dlabaja)	558
Jak se opatrovaly zbraně pro tábor	559
Je „zajištěn“ esesácký lehký kulomet (Helmet)	563
Výroba vržných zbraní	564
Tak se zkoušely zbraně (S. Baklanov)	564
Výroba zápalných lahví jako pomocného bojového prostředku (Helmet)	566
Výroba bodných a sečných zbraní (H. Gronau)	567
Talířová mina je připravena k výbuchu (O. Roth)	567
Stavba ilegální vysílačky (T. Witek)	568
Anténa ilegální vysílačky (E. Bauer)	571
Další přípravy na ozbrojenou akci (A. Ullrich)	571
Stálá kontrola síly a výzbroje SS (O. Roth)	573
Pátrání po signalizačním zařízení (O. Roth)	574
Česká revoluční vojenská organizace v koncentračním táboře Buchenwald (J. Hösch)	575
Vytvoření ilegálních bojových skupin sovětských vězňů (S. Baklanov, N. Kjung)	585
Jak se podíleli Italové na tajné organizaci (R. Bertolini, F. Zidar)	589
Postup amerických jednotek (G. S. Patton)	592
Poslední dny Buchenwaldu	594
Buchenwaldský vlak smrti	597
Dva čeští uprchlíci vyprávějí o evakuačním transportu (J. Stern, J. Magnusek)	599
Evakuace sovětských válečných zajatců (N. Kjung)	601

Listina čtyřiceti šesti	603
Osvobození tábora Buchenwald (B. Kautsky)	605
Nežil bych už, kdyby nás bylo kamarádství nestmelilo (H. Neumeister)	605
Úkryty 46 (A. Ott)	606
Úvolání o pomoc (T. Witek)	607
11. duben (G. Lehmann)	608
Ozbrojená akce a zabezpečení tábora	611
7. KAPITOLA — PO OSVOBOZENÍ VLASTNÍ SILOU	613
Boj pokračuje	615
Osazenstvo Buchenwaldu po osvobození	618
První nařízení po osvobození	618
Táborová zpráva č. 1. Buchenwald 11. dubna 1945	619
Zpráva o činnosti Mezinárodního táborového výboru	620
Provolání táborového výboru u příležitosti prvního svobodného apelu obyvatel Buchenwaldu — přečetl Hans Eiden	622
První rozkaz amerického velitele	623
Vývěska na všech blocích	623
Pamětní leták pro návštěvníky Buchenwaldu	625
40 lidí denně umírá v osvobozeném táboře Buchenwald (G. Fyfe)	626
Zpráva o schůzi komise pro přípravu tryzny na apelplatzu ve čtvrtek 19. dubna 1945 v 8 hod. večer	627
Projev a přísaha ve francouzštině, ruštině, polštině, angličtině a němčině na smuteční tryzně tábora Buchenwald 19. dubna 1945	628
Nejbližší úkoly lidové fronty	630
Májová slavnost 1945 v bývalém koncentračním táboře Buchenwald (W. Bartel)	631
Program pořadů 1. května 1945	633
Buchenwald a Výmar	633
Zápis o posledním zasedání táborového výboru 2. května 1945	635
Okupačním oddílům Rudé armády pro tábor Buchenwald	640
Buchenwaldskému táborovému výboru	641
Rozloučení francouzských kamarádů	641
Projev belgického kamaráda Glineura v místním rozhlase při odchodu z tábora Buchenwald 19. dubna 1945	642
Lucemburští kamarádi zdraví na rozloučenou všechny obyvatele Buchenwaldu	643
Rozloučení holandských kamarádů s Buchenwaldem	643
Rozloučení Rakušanů	644
Rozloučení jugoslávských antifašistů s Buchenwaldem	646
Časový přehled historie koncentračního tábora Buchenwald	647
Bibliografie	657
Rejstřík	